

טעמו ור-או

רעיון על הפרשה מאת הרב בועז שלום שליט"א

גיליון 23 | פרשת קורח

מה שנתנו לך, זה הטוב ביותר!

אם תרצה את מה שיש לך - יהיה לך מה שאתה רוצה

מה למדנו מכאן? התורה אומרת לקורח: קרח, נתנו לך משהו, זה מה שאתה צריך לקבל. משהו אחר, זה לא שלך. מה שלא שלך, גם אם אתה מאד רוצה, הרי ודאי לא יתנו לך. אז למה לך ללכת במין תחושה מתסכלת של יכולתי לקבל, הייתי משיג? זה הרי לא שלך. מה שלא שלך, אתה לא תקבל! רבי דוד מנובהרדוק היה אומר, **למה אין לאדם את מה שהוא רוצה? כי הוא רוצה את מה שאין לו...** אם תרצה את מה שיש לך, תראה שיש לך מה שאתה רוצה... כמה פשוט!

אם תרצה את מה שיש לך, אז יש לך את מה שאתה רוצה. הבעיה שתמיד אנחנו מסתכלים מה יש לזה ומה יש להחזק, ומה אני עוד יכול להשיג? שם? לכן אין לי את מה שאני רוצה. אומר הקדוש ברוך הוא, למה אתה חושב שאין לך את מה שאתה רוצה? הנה, נתתי לך, תסתכל מה יש לך, תרצה את מה שיש לך. ואז תראה שיש לך את מה שאתה רוצה. יש שניסחו זאת - **'אם לא הולך כמו שרוצים - רוצים כמו שהולך'!**

מה הצרה שלנו? שאדם אף פעם לא מתבונן פנימה, לא מסתכל על מה יש לו. האדם תמיד מסתכל החוצה. מה אני חסר? מה אני עוד יכול להשיג? מה עדיין אין לי? מה יש לאחרים ולי אין? והוא חושב, מה, אם יש להוא, לי לא יכול להיות? מה, אני לא יכול להשיג את זה? ואז הקנאה מביאה את האדם תמיד לחתור לדברים שיש לאחרים, להשיג משהו שאין לי ואני גם לא צריך אותו.

אדם משקיע בחלקו של חברו ומוזניח את חלקו

מה העניין? העניין כי לאחרים יש. והיות ולאחרים יש, זה מביא את האדם לשאוף למשהו שבאמת אין לו אבל הוא גם לא צריך אותו. תשמח במה שיש לך, ואז תשקיע במה שבאמת יש לך. כשאני לא שמח במה שיש לי, מה הדבר הזה גורם? שאני שקוע כל הזמן במה אני צריך להשיג מבחוץ, ואז אני שוכח מה יש לי. ואני לא משקיע במה שיש לי.

כמו אדם שלדוגמה, רואה את הערוגה של השכן שלו, ואומר, הו, איזו ערוגה משובחת, איזו אדמה פוריה. והוא הולך לזרוע בחלקו של השכן. אדוני, אתה זורע בשטח לא שלך! כן, אבל תראה השטח שלי... לא משהו... אתה מבין מה אתה עושה? ראשית, השקעת שם, זה לא

רש"י מביא בתחילת הפרשה את המדרש, מה ראה קורח לחלוק על משה? נתקנא בנשיאותו של אליצפן בן עוזיאל, שמנהו משה נשיא על בני קהת על פי הדיבור. אמר קרח, אחי אבא ארבעה היו, שנאמר ובני קהת וכו', עמרם הבכור נטלו שני בניו גדולה. אחד מלך ואחד כהן גדול. מי ראוי ליטול את השנייה? לא אני, שאני בן יצהר, שהוא שני לעמרם? והוא מינה נשיא את בן אחיו הקטן מכולם, הרי אני חולק עליו ומבטל את דבריו.

קרח נתקנא בנשיאותו של אליצפן בן עוזיאל, ומהו הוא מגיע לומר, הרי אני מבטל את דבריו. אז קודם כל, רש"י כבר מראה לנו את דרכו של עולם. אדם יוצא למלחמות אידיאלוגיות, וכשתבדוק מה קורה פנימה, תמצא אינטרסים צרים קטנים ואישיים. הוא בא כדי לכוף להציל את המדינה מפלוגי שהוא ראש הממשלה הכושל בתולדות המדינה, כשבצעם מה שהוא בסך הכל רוצה זה, תבחרו בי, אני הראוי... וזה לא משנה מה היה ההוא, גם אם הוא היה הכי מוצלח, זה לא באמת משנה.

קרח היה צריך להיות לוי גדול

אבל אנחנו רוצים קעת לדבר על ענין אחר. אנחנו רואים שמשה רבנו עושה כל מאמץ לכבות את המחלוקת, ובסופו של דבר כולנו יודעים איך הדברים הסתיימו. תשמעו דבר פלא. אומר האר"י הקדוש, כמו שיש לנו מינוי של כהן גדול, דע לך שהיה צריך להיות מינוי של לוי גדול.

אתם שומעים? יש כהן גדול, שהוא ראש לכל הכהנים, והיה צריך להיות גם לוי גדול, שיהיה ראש לכל הלויים. ואם תשאלו למי המינוי הזה יועד? אומר האר"י הקדוש (ליקוטי תורה, ספר יחזקאל פרק ב') המינוי הזה יועד לקרח. צדיק כתמר יפרח, סופי תיבות קרח. קרח היה צריך לקבל את המינוי להיות לוי גדול.

מה הייתה הטעות של קרח? שלא היתה לו סבלנות, אלא הוא דחק את השעה ויצא לחלוק על הכהונה הגדולה. קרח, אם היית קצת ממתין, קצת מתאזר בסבלנות, היית מקבל את הלווייה הגדולה, מה שלא זכינו לו בסופו של דבר, כנראה בגלל מחלוקתו של קרח.

שלך, כל מה שיגדל שם לא שייך לך. מאידך גיסא, את הערוגה שלך הזנחת. היית זורע בחלקך, ואז לפחות היה לך מה לאכול עכשיו. אבל אצלך אתה לא זורע, ועוד משקיע במקום שהוא לא שייך לך.

כמה חבל. זה כמו בן אדם שמחנה את הרכב ולא שם לב למיקומו של המדחן, של פעם, זוכרים אותו? את החמישה שקלים הוא שם במדחן של הרכב שחונה לידו... אתם מבינים? את הדו"ח **אתה** תקבל, אדוני! אתה משקיע במקום הלא נכון!

ההטעיה של היצר הרע

ניתן דוגמה ונראה באמת עד כמה זה נורא. רב זיידל אפשטיין בספר שלו 'ספר הערות', מביא דוגמה איך היצר הרע מבבל את האדם. תארו לעצמכם שני בחורים בישיבה. בחור אחד, הוא בחור חריף, בחור מפולפל, בחור מעמיק, והוא לומד את הסוגיה ממש לעומק, חופר ומעמיק, ואפילו כותב חידושים ומפלפל ומדבר בלימוד עם ראשי הישיבה. לוקח לו הרבה זמן. אומנם כבר שבועיים הוא יושב על חצי עמוד בגמרא, אבל באמת הוא הקיף אותו כמו שצריך וגם הוציא יכול תורני, גם כתב דברים, גם מסר חבורה בסוגיה הזאת.

החבר שלו באותו הזמן כבר הספיק 20 דף. למה? כי הוא לומד יותר בבקיאיות, והוא מתקדם יותר מהר ולא מתעכב על כל דבר. והוא, ברוך השם, יש לו הספקים גדולים. מה קורה כשהבחור הראשון הולך לישון ומה קורה כשהשני הולך לישון? כשהבחור הראשון הולך לישון, הוא חושב לעצמו, תראה מה זה. כמה הספקתי? הספקתי רק חצי עמוד. אני צריך לחיות 700 שנה כדי לסיים את הש"ס. מה יצא ממני? תראה את החבר שלי, הוא הספיק 20 דף! כאשר הוא כבר יסיים את הש"ס, וכבר יהיה לו ידיעות בכל התורה, אני עדיין אהיה אולי באמצע בבא קמא. אתה מבין איזה התקדמות איטית יש לי? מה יצא ממני? מה יצא ממני? תשמע, אולי כדאי שאלך לעבוד, אחפש לי מקצוע, ואז אתקדם באמת במשהו. אבל אם אמשיך כך, לא יצא ממני כלום!

החבר שלו הולך לישון והוא חושב לעצמו, אמנם למדתי הרבה, אני לומד ולומד, אבל תשמע, זה שטחי. כמה העמקתי? החבר שלי כבר כותב חידושים, תראה את החבר שלי איך הוא באמת לומד סוגיה, ראשונים, אחרונים, מפלפל. אבל אני סתם, רץ, רץ, אם מישוהו ישאל אותי משהו, התשובות שלי יהיו שטחיות, אני לא נמצא באמת בליבת הסוגיה. מה יצא ממני? מה יצא ממני?

התפללו גמרא...

אתם יודעים, פעם הביאו את הרב אלישיב לאיזה כולל, כולל ש"ס, שסיימו את הש"ס. הביאו אותו כדי לבחון אותם. הרב אלישיב בחן את האברכים. לאחר מכן ראש הכולל שואל אותו, מה הרב אומר? אז הוא אומר לו, שלושה למדו את הש"ס, השאר התפללו גמרא. אהבתי את ההגדרה. התפללו גמרא. אשרי יושבי ביתך... אמר רבה... אתם מבינים? זה נקרא, התפללו גמרא.

נחזור לבחור עם ההספקים. הוא אומר לעצמו מה שווה הלימוד שלי, אני מתפלל גמרא, זה נקרא שאני לומד? האם אני באמת מעמיק? אני באמת מבין? תשמע, לא יצא ממני שום דבר. ואז הוא אומר לעצמו, הרי אם תמשיך כך לא יצא ממך שום דבר! עזוב, עזוב, סגור את הגמרא, לך תחפש לך איזה עבודה, תהיה בעזרת השם יהודי טוב, תגיע לשיעור בערב וזהו. אומר הרב, תראה איך היצר הרע הצליח להפיל את שניהם!!! מה הטעות שלהם? כל אחד מהם יש לו את המעלה שלו. כל אחד מהם יש לו את הסגולה שלו.

הנוך לגער על פי דרכו

אמר פעם ר' דב יפה, שני גדולי ישראל הצמיחו לנו את שני גדולי הדור הבא מתוך זה שהם ידעו איך לצאת מהקופסה, איך לא לחשוב

בצורה דוגמטית, איך להסתכל בראייה היקפית. שני הגדולים הראשונים הם הרב כהנמן והסטייפלר.

את מי הם הצמיחו לנו? בישיבה של הרב כהנמן למד ר' ניסים קרליץ. כשכולם למדו גמרא בעומק הסוגיות, ר' ניסים קרליץ למד גמרא, ראשונים, אחרונים, טור, בית יוסף, עד ההלכה בשולחן ערוך. בישיבות לא לומדים טור בית יוסף ולא לומדים שולחן ערוך. בישיבות לומדים את הגמרא בעיון. והוא למד עד מסקנת ההלכה. ואפילו שזה לא מקובל בישיבה, הרב כהנמן ראה שיש כאן כוח מאוד מיוחד, והוא הניח לו. וזה הצמיח לנו את מי שהקים את בתי הדין בבני ברק, אב בית הדין ר' ניסים קרליץ, שהוא כידוע, זה שכל הדיינים של הדור האחרון עשו אצלו שימוש. נפלא מאוד!

הוא ממשיך, גם הסטייפלר הצמיח לנו את רבי חיים קניבסקי. איך? הרי הסטייפלר, מי שיסתכל על החיבורים שלו, כולם בעומק העיון והפלפול. כשר' חיים קניבסקי התחיל ללמוד בהיקפים, והיו לו היקפים עצומים, הוא היה מסיים את כל התורה בשנה. בבלי, ירושלמי, זוהר, היה מסיים את הכל בשנה. זה היקפים עצומים, ידיעת התורה שממש נדירה בדורות האחרונים. ובזמנו כשהסטייפלר ראה שחיימק'ה שלו, לא לומד כמו שהוא רצה שהוא ילמד, הוא חשש, מה יהיה איתו? מה יהיה איתו? הוא לומד הרבה בקיאיות, מה יהיה איתו? הוא לא מספיק מעמיק. והנה בערב פסח כשהיה צריך לעשות סיום בשביל תענית בכורות, אמר ר' חיים לאביו, אבא, אני יכול לעשות סיום. הוא שואל אותו, איזה סיום? אמר לו, סיום הש"ס. הוא אמר לו, כבר עשו סיום הש"ס. אמר לו ר' חיים, אז אני אעשה סיום על הירושלמי. הוא הופתע, מה, סיימת גם את הירושלמי? ואז הוא הבין שדרכו של ר' חיים קניבסקי היא דרך אחרת. הוא לא חייב להיות כמוני. אני לומד בעיון, אבל הדרך שלו שונה, הוא נפשית יותר מתחבר ללימוד הבקיאיות. וכיוון שכך, הוא הניח לו שימשיך בדרכו, והדור קיבל את ר' חיים קניבסקי.

חפש מה אתה יכול לפתח עם הכוחות שלך

זאת אומרת צריך להבין, השם נתן לך מעלה ייחודית לך. הקדוש ברוך הוא נטע בך כוחות נפש שהם שלך, אל תחפש מה יש לשני. הטעות של קרח, שהוא חיפש מה יש למישהו אחר. מה יש לאהרון. מה אכפת לך מה יש לאהרון? אתה תכף תקבל מעמד של לוי גדול. מה אתה מחפש כהן גדול? זה לא התפקיד שלך. אומר האריז"ל, מה היה בסופו של דבר? קורח הפסיד את התפקיד הזה של לוי גדול. למה? לא חיפשת מה הערוגה שלך יכולה להניב, וממילא לא השקעת את הכוחות במה שאתה אמור להשקיע.

אדם צריך לדעת, הקדוש ברוך הוא נתן בי כוחות ייחודיים רק לי. אין אדם בעולם שדומה לי. מתחילת העולם ועד סופו, אין עוד אדם בעולם כמוני. זה אומר שיש דרישות מיוחדות ממני, ויש לי כוחות נפש ייחודיים, ויש לי מעלות מיוחדות, שאותם אני צריך למצוא בעצמי ולהשקיע בהם. כל אדם ואדם הוא ייחודי, כשם שפרצופיהם אינם דומים, כך גם מידותיהם ודעותיהם ותפקידיהם ותיקוניהם שונים. תפקידנו לראות מה השם נטע בנו, ואת זה להוציא אל הפועל.

מי שמסתכל החוצה, מאבד הכל. אתה גם משקיע במקום שהוא לא שלך, וגם את הכוחות שלך אתה לא מוציא אל הפועל. ודאי שכך אתה לא תתפתח, ולא תעשה את מה שאתה באמת צריך לעשות, ובזה אתה מפספס את עיקר התפקיד הייחודי שנתנו לך באופן פרטי בעולם. שהשם יזכה את כולנו שנדע את התפקיד המיוחד שלנו ונוציא אותו אל הפועל בשלימות, ונדע שבאמת עשינו את מה שאנחנו צריכים לעשות. יזכנו ה', אמן ואמן.

ניתן לשמוע, לצפות ולהוריד שיעורים באתר של הרב - טעמו וראו,

ובקול הלשון, וכן בטלפון ישיר 073-2951306

מייל להרשמה לקבלת העלון שלחו הודעה למייל alontaamu@gmail.com